

Sygn. akt II S 7/16

POSTANOWIENIE

K., dnia 29 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Henryk Haak

Sędziowie: SSO Wojciech Vogt

SSO Marian Raszewski (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 29 lutego 2016 r. w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi B. G.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie Sądu Rejonowego w Kaliszu, sygn. akt I Ns 712/11

p o s t a n a w i a :

oddalić skargę.

SSO Wojciech Vogt SSO Henryk Haak SSO Marian Raszewski

Sygn. akt II S 7/16

UZASADNIENIE

W dniu 27 stycznia 2016 r. B. G. wniosła o stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Kaliszu, prowadzonej pod sygn. akt I Nc 712/11, z wniosku M. G. o podział majątku wspólnego małżonków, zasądzenie na rzecz skarżącej od Skarbu Państwa kwoty 20.000,00 zł, zalecenie Sądowi Rejonowemu przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych oraz zasądzenie na rzecz skarżącej kosztów postępowania skargowego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniesiono, że przedmiotowa przewlekłość wynika z ponad rocznego okresu czasu, jaki upłynął dla pozyskania w sprawie opinii biegłego co do wyceny przedsiębiorstw, której treść, dodatkowo, budzi zastrzeżenia merytoryczne i formalne, wynikające z faktu, że przy sporządzaniu przedmiotowej opinii biegły nie posiadał pełnej wiedzy w zakresie dokonywanych czynności. Nadto w ocenie skarżącej wątpliwości budzi zwolnienie przez Sąd poprzedniego biegłego z obowiązku wydania opinii.

W piśmie z dnia 15 lutego 2016 r. Prezes Sądu Rejonowego w Kaliszu zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) – zwana dalej ustawą, reguluje zasady i tryb wnoszenia oraz rozpoznawania skargi strony, której prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności m.in. sądu rozpoznającego sprawę.

Stosownie do treści art. 2 ustawy strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez uzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Konieczne jest więc ustalenie, że wystąpiła zwłoka w postępowaniu sądowym, oraz że zwłoka w postępowaniu sądowym jest nieuzasadniona (post. NSA w W. z 11.12.2013 r., I (...) 13/13, Lex nr 1405630; post. SA we W. z 30.09.2013 r., II S 25/13, Lex nr 1378927). O nieuzasadnionej zwłoce można mówić wówczas, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to konieczne, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, ale także zachowań stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Ocena ta nie może być oderwana od obowiązku sądu rozpoznania wszystkich spraw wniesionych do sądu bez nieuzasadnionej zwłoki, przy zachowaniu zasady rozpoznawania spraw według kolejności ich wpływu oraz uwzględnieniu przepisów nakazujących rozpoznanie niektórych rodzajów spraw w ustawowo określonych terminach (post. NSA w W. z 30.07.2013 r., (...) 9/13, Lex nr 1342903). Ustalenie zaistnienia przewlekłości postępowania nie jest zależne jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć skarżącego, a jest wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami przewidującymi prowadzenie określonych procedur. Przewlekłość jest bowiem pojęciem, które oznacza, że jakieś zdarzenia czy stany są nadmiernie rozciągnięte w czasie, rozwleczone i przedłużają się. Jest to, co oczywiste, pojęcie względne, a zatem zawsze musi być odnoszone do konkretnych realiów sprawy i przyjętego trybu postępowania. Jedynie nadmierne odstępstwa od czasu koniecznego do wykonania określonych czynności sądowych, prac i procedur mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki, o jakim mowa w ustawie z 17 czerwca 2004 r. (zob. post. SA w K. z 09.02.2005 r., sygn. akt II S 5/05, KZS 2005, z. 7-8, poz. 155; post. SA w K. z 11.05.2005 r., II S 26/05, LEX nr 151808).

Odnosząc powyższe uwagi do niniejszej sprawy, należy wskazać, że skarżący wywodził swoją skargę z rocznego okresu czasu, jaki upłynął dla pozyskania w sprawie opinii biegłego co do wyceny przedsiębiorstw, jak również z zastrzeżeń co do kompetencji biegłego do jej wykonania i jej wartości merytorycznej. Dodatkowo skarżąca podniosła zarzut braku zasadności wyznaczenia do wykonania przedmiotowej opinii nowego biegłego.

Analiza akt ww. sprawy wskazuje, że postanowieniem z dnia 29.01.2015 r. Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego w dziedzinie szacowania przedsiębiorstw z listy Sądu Okręgowego w Kaliszu w osobie J. B. na okoliczność wyceny wartości udziałów w przedsiębiorstwach zarejestrowanych na nazwisko wnioskodawcy na dzień 20.12.2007 r. tj. Firmy Handlowo- Usługowej (...) spółka cywilna oraz jednoosobowej firmy Handlowo- Usługowej (...), oraz na okoliczność ustalenia wartości działalności gospodarczej- gabinetu stomatologicznego prowadzonego przez B. G. na dzień 20.12.2007 r., a także na okoliczność określenia pożytków w postaci dochodów z tych przedsiębiorstw za okres od dnia 20.12.2007 r. do dnia 31.12.2014 r., przy uwzględnieniu nakładu pracy wnioskodawcy i uczestniczki postępowania na uzyskanie powyższego dochodu - w terminie czerech tygodni. W dniu 19.02.2015 r. do Sądu Rejonowego wpłynął wniosek biegłej o zwolnienie jej z obowiązku wykonania opinii z uwagi na to, że biegła nie posiada uprawnień rzeczoznawcy, podczas gdy do jej wykonania konieczna jest wycena ruchomości wchodzących w skład przedsiębiorstw. W dniu 06.03.2015 r. Sąd Rejonowy wydał postanowienie, w którym zwolnił biegłą od obowiązku wykonania opinii i zmienił postanowienie z dnia 29.01.2015 r. w ten sposób, że dopuścił dowód z opinii biegłego do spraw analizy i wyceny przedsiębiorstw (...) – w terminie trzech miesięcy. Zlecenie to zostało

doręczone biegłemu w dniu 16.03.2015 r. W dniu 11.06.2015 r. do Sądu Rejonowego wpłynął wniosek o wydłużenie terminu do sporządzenia opinii do 31.08.2015 r. z uwagi na jej złożoność i natłok innych obowiązków, który został uwzględniony w dniu 12.06.2015 r. W dniu 02.09.2015 r. do Sądu Rejonowego wpłynął ponowny wniosek o wydłużenie terminu sporządzenia opinii z uwagi na okres urlopowy i trudności z pozyskaniem dokumentów koniecznych do jej sporządzenia, który został uwzględniony w dniu 07.09.2015 r., z określeniem terminu do końca września 2015 r. W dniu 29.09.2015 r. do Sądu Rejonowego wpłynęła przedmiotowa opinia z zaznaczeniem biegłego, że wykonał osobiście opinię w części dotyczącej wyceny składników majątku (środków trwałych, przedmiotów niskocennych i nakładów inwestycyjnych), natomiast w części finansowej została ona wykonana przez biegłą J. B., która uczestniczyła we wszystkich oględzinach wycenianego majątku. W dniu 02.10.2015 r. zarządzono doręczenie opinii pełnomocnikom procesowym wraz z określeniem dziesięciodniowego terminu na złożenie na piśmie ewentualnych zastrzeżeń do opinii, które doszło do skutku w dniach 12 i 15.10.2015 r. W dniu 28.10.2015 r. do Sądu Rejonowego wpłynęło pismo procesowe uczestniczki postępowania zawierające zastrzeżenia i uwagi do treści opinii. Postanowieniami z dnia 30.10.2015 r. Sąd Rejonowy przyznał biegłym J. K. i J. B. wynagrodzenie za sporządzenie opinii, które zostały zaskarżone przez wnioskodawcę i uczestniczkę postępowania w dniu 13.11.2015 r. W dniu 18.11.2015 r. zarządzono wezwanie pełnomocnika uczestniczki postępowania do usunięcia braku formalnego zażalenia, które zostało wykonane przez uczestniczkę w dniu 23.11.2015 r. Nadto w dniu 20.11.2015 r. pełnomocnicy procesowi i biegły J. K. otrzymali zawiadomienie o terminie rozprawy, wyznaczonym na dzień 07.01.2016 r. W dniu 04.12.2015 r. zarządzono doręczenie pełnomocnikom procesowym i biegłym odpisu zażaleń, które doszło do skutku w dniach 11 i 14.11.2015 r. W dniu 28.12.2015 r. wpłynęła do Sądu Rejonowego odpowiedź na zażalenie biegłej J. B., którą w tym samym dniu zarządzono doręczyć pełnomocnikom. W dniu 07.01.2016 r. odbywała się rozprawa. Dzień później akta sprawy zostały przekazane do Sądu Okręgowego w Kaliszu celem rozpoznania zażaleń na postanowienia o przyznaniu biegłym wynagrodzeń, które zostały rozpatrzone postanowieniem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 05.02.2016 r., uchylającymi zaskarżone postanowienia i przekazującymi sprawę do ponownego rozpoznania. W dniu 01.02.2016 r. do Sądu Rejonowego wpłynął wniosek uczestniczki postępowania o udzielenie zabezpieczenia roszczenia, który został rozpoznany w dniu 10.02.2016 r.

Powyższe wskazuje, że w sprawie I Ns 712/11 Sąd Rejonowy od rozpatrywanej chwili, tj. od chwili wydania w dniu 29.01.2015 r. postanowienia w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego sądowego, podejmował kolejne, prawidłowe i adekwatne do etapu postępowania czynności, przy czym czynności te były podejmowane w krótkich, dostosowanych do okoliczności sprawy odstępach czasu. Nie można zgodzić się z zastrzeżeniami skarżącej, że w niniejszej sprawie budzi wątpliwości zasadność zwolnienia biegłej J. B. z obowiązku wykonania opinii, skoro biegła wniosowała o to z uwagi na brak uprawnień do wyceniania ruchomości. Nie można także uznać za trafny zarzut skarżącej, jakoby upłynął ponad rok od czasu dopuszczenia dowodu z opinii biegłego do dnia wydania opinii, albowiem okres ten wynosi osiem miesięcy (29.01.2015 r. – 29.09.2015 r.). Nie ma przy tym podstaw do uznania, że okres sporządzenia przedmiotowej opinii jest nadmiernie wydłużony, mając na uwadze jej złożoność, w tym przede wszystkim jej przedmiot, jak również ilość wycenianych obiektów, a także ilość koniecznych do przeanalizowania dokumentów. Odnośnie natomiast podnoszonych przez skarżącą zarzutów dotyczących treści opinii, należy uznać, że zarzuty te nie mogą stanowić podstawy do stwierdzenia przewlekłości postępowania sądowego, lecz mogą być rozpoznane jedynie w toku postępowań odwoławczych, co w części miało już miejsce w wyniku rozpoznania zażaleń na postanowienie w przedmiocie przyznania biegłym wynagrodzenia za sporządzenie opinii.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że w sprawie, której dotyczy rozpatrywana skarga, nie zachodzi przewlekłość postępowania i na podstawie art. 12 ust. 1 powołanej ustawy orzekł o oddaleniu skargi.

SSO Wojciech Vogt SSO Henryk Haak SSO Marian Raszewski